

Prof. zw. Mirosław Adamczyk
Dziedzina sztuk plastycznych,
Dyscyplina artystyczna sztuki piękne — grafika
Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu
Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej

Opinia o dorobku artystycznym

Zleceniodawca recenzji

Zgodnie z uchwałą Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów w Warszawie zostałem wyznaczony do przedstawienia opinii o dorobku artystycznym, dydaktycznym i organizacyjnym Pana doktora habilitowanego Krzysztofa Białowicza w postępowaniu o nadanie tytułu profesora sztuki.

Dane osobowe

Krzysztof Białowicz urodził się 12 sierpnia 1966 roku w Toruniu. W 1991 roku ukończył Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu na kierunku artystyczno-pedagogicznym. W latach 1990–1991 pracował w charakterze nauczyciela w Zespole Szkół w Gronowie. Od 1992 do 1993 roku był instruktorem w Wojewódzkim Domu Kultury w Toruniu. W latach 1993–1994 pracował w Szkole Podstawowej nr 31 w Toruniu jako nauczyciel plastyki, a od 1994 do 1997 roku był zatrudniony na stanowisku grafika komputerowego w firmie Polskie Książki Telefoniczne Sp. z o.o. Od 1997 roku pracuje w macierzystej uczelni — do 2005 roku jako asystent, od 2006 roku na stanowisku adiunkta. Od 2007 roku jest kuratorem dizajnu i nowych mediów w Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu. Doktorat w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki piękne, nadany uchwałą Rady Wydziału Grafiki Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu otrzymał w 2005 roku. Temat rozprawy doktorskiej brzmiał — „Cyfrowy symbolizm w plakacie”. Promotorem był prof. Witold Chmielewski z UMK w Toruniu, a recenzentami: prof. Grzegorz Marszałek z ASP w Poznaniu oraz prof. Mirosław Pawłowski z UMK w Toruniu. W 2014 roku, na podstawie ogólnego dorobku artystycznego i rozprawy pt. „Plakat — stany skupienia”, uzyskał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, nadany uchwałą Rady Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli: prof. Janusz Akermann, prof. Witold Chmielewski, prof. Grzegorz Chojnacki i prof. Lech Majewski.

W ankiecie osobowej dra hab. Krzysztofa Białowicza, w rubryce wykształcenie uzupełniająca, widnieją również: kurs *Sztuka komunikacji w praktyce menadżerskiej* w 2007 roku oraz szkolenie *Zarządzanie projektami w kulturze* w 2009 roku.

Autoreferat

Treścią autoreferatu jest prezentacja założeń ideowych działalności artystyczno-projektowej, dydaktycznej i naukowej zawartych w następujących rozdziałach: *Dane osobowe*, *Wykształcenie*, *Krótki przebieg pracy zawodowej*, *Działalność artystyczna*, *Działalność dydaktyczna*, *Promocja młodej kadry* i *Działalność organizacyjna*. Kluczowym rozdziałem jest opis działalności artystycznej na przykładach zrealizowanych projektów. Białowicz recenzuje własne prace w kontekście zmieniających się uwarunkowań kulturowych oraz subiektywnych przemyśleń, obserwacji i doświadczeń życiowych. O ile komentarze autorskiego dorobku stanowią spójną, logiczną narrację — to refleksje na temat uwarunkowań życia osobistego, wydają się przesadnie wyeksponowane. Rozumiem intencję autora, która miała na celu powiązanie i przenikanie się prozaicznych zdarzeń z procesem twórczym, ale nie widzę w tym nic szczególnego. Każdy twórca, w naturalny sposób, czerpie inspiracje m.in. z własnego życia. Nadmierne akcentowanie indywidualnych przeżyć w odniesieniu do zrealizowanych projektów, paradoksalnie, przysłaniają ich artystyczną wartość. Miejsca „niedomówień”, zarezerwowane dla interpretacji dzieła przez odbiorcę — wypełnia osobowość artysty, który narzucając się z własną wizją świata i mitologizując swoje ego, banalizuje przekaz autorskich prac. Niestety, takie odniosłem wrażenie czytając niektóre fragmenty autoreferatu. Subiektywne spostrzeżenia wybrzmiewają jako obiektywne tezy. Pojawiają się również nieprecyzyjne wyrażenia, ocierające się o grafomaństwo, m.in.: *Bardzo lubię literaturę, która podaje treść poprzez krótkie, intensywne całości. Mamy zatem książki podzielone na niezliczoną ilość niezobowiązujących akapitów, które kłują wyobraźnię niczym chmara rozwścieczonych meszek na początku lata. (...) / Wracając do zjawisk, które ostatnio wylawiam z przestrzeni, to należałoby je nazwać peryferyjnymi, bo występują na obrzeżach obrazów, które rejestruję. (...) / Żyjemy w czasach, które co chwila przewartościowują porządek rzeczy. Reagujemy na to w sposób naturalny, to znaczy albo reagujemy, albo nie reagujemy. (...) / (...) Zabrzmiało może kontrowersyjnie, ale sztuka nie jest moim głównym celem w życiu. Moim głównym celem w życiu jest życie... (...) / Staram się penetrować różne szerokości geograficzne doznań (...) / Po drugiej stronie barykady znajdują się odbiorcy, którzy odczytują mój przekaz... albo pozostają bierni. A zatem walczę z biernością. (...) / (...) Chcę ocucić odbiorców nieszablonowym podejściem do określonych tematów. Dać im możliwość zdefiniowania świata po swojemu w sytuacji, kiedy zdecydowani są podążać zaznaczonym przeze mnie tropem.*

Poza tym, treść autoreferatu — odnosząca się do genezy oraz kontekstu opisywanych prac, działalności dydaktycznej, promocji młodej kadry i działalności organizacyjnej — stanowi rzeczową, spójną i zrozumiałą konstrukcję myślową.

Ocena dorobku artystycznego, naukowego i popularyzatorskiego

Dr hab. Krzysztof Białowicz posiada bogaty dorobek o charakterze artystyczno-naukowym, dydaktycznym i popularyzatorskim. W załączonym wykazie z lat 2014–2018 widnieją:

- pięć wystaw indywidualnych w tym jedna zagraniczna
- udział w dwudziestu dwóch wystawach zbiorowych, w tym w trzynastu wystawach międzynarodowych
- trzydzieści osiem publikowanych plakatów w przestrzeni miejskiej
- udział w dwóch międzynarodowych programach naukowych *Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UMK w Toruniu w dziedzinach matematyczno-przyrodniczych* (wykłady o estetyce) / UMK 2014-15 oraz udział w grantie Europejskiego Funduszu Strukturalnego prowadzonym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej pt. *E-Materiały dydaktyczne do kształcenia ogólnego w zakresie edukacji artystycznej: muzyki i plastyki*. Zakres obowiązków: wytworzenie reprodukcji dzieł sztuki (publikacja plakatów i projektu scenografii) / UMK, Toruń, 2018)
- koncepcja, organizacja, kuratorstwo ostatnich pięciu edycji Międzynarodowego Festiwalu Grafiki Projektowej *Plaster* w Toruniu, połączone z konferencjami, warsztatami, prelekcjami polskich oraz zagranicznych agencji reklamowo-wydawniczych.
- koncepcja, organizacja i kuratorstwo wystawy *Granice linie cięcia* prezentująca polską sztukę współczesną z kolekcji CSW w Toruniu / Ermilov Centre, Chaków, Ukraina, 2017
- koncepcja, organizacja i kuratorstwo wystawy *3–2–1–Ö* prezentująca artystów środowiska toruńskiego w ramach obchodów 40-lecia współpracy między Toruniem a Getyngą. / Kunstlerhaus, Galerie Alte Feuerwache, Galerie Supplement, Getynga, Niemcy, 2018
- koncepcja, organizacja i promotorstwo międzynarodowej wystawy *Labirynt* prezentującej sztukę współczesną z kolekcji CSW w Toruniu / Kulturpark, galeria Bravo, Koszyce, Słowacja, 2018
- wykład *Nieoczekiwane skojarzenia projektowe* / Galeria Rusz, Toruń, 2014
- wykład zdalny pt. *Przegląd podstawowych zasad estetyki w tworzeniu autorskich multimedialnych materiałów do nauczania w projekcie «Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UMK w Toruniu w dziedzinach matematyczno-przyrodniczych»*. / Wydział Matematyki i Informatyki UMK, 2014-15

- wykład *Zpi spokojno* / Akademia Sztuk Pięknych Charków, Ukraina, 2016
- wykład *Plaster na oczy* / Liceum plastyczne, Bydgoszcz, 2017
- wykład *Krzysztof Białowicz* / Akademia Sztuk Pięknych, Charków, Ukraina, 2017
- juror Ogólnopolskiego Przeglądu Filmów Animowanych Tworzonych przez Dzieci — *Oko kalejdoskopu*, Toruń 2014
- juror Ogólnopolskiego Przeglądu Exlibrisów Cyfrowych *ExDigitalis*, CSW, Toruń 2015
- juror w konkursie na materiały do nauczania w ramach zadania nr 5 w projekcie Wzrost — edycja V, UMK 2015
- juror ogólnopolskiego konkursu na koncepcję graficzną obiektów Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Toruniu, Toruń 2016
- juror Międzynarodowego Przeglądu Exlibrisów Cyfrowych *ExDigitalis*, CSW Toruń, 2017
- juror ogólnopolskiego konkursu na murale w przestrzeni miejskiej, Toruń, 2018

W dokumentacji prac z lat 2014–2018 znajdują się projekty plakatów, znaków graficznych, scenografia do spektaklu pt. *Literkowo* oraz dokumentacja instalacji pt. *Oferta pracy*.

Większość zrealizowanych plakatów zawiera się w określonych cyklach graficznych: Festiwal muzyczny *CoCArt*, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek *Spotkania*, Wakacyjne warsztaty dla dzieci *Do 6 razy sztuka*, Międzynarodowy Festiwal Plakatu i Typografii *Plaster* oraz plakaty wystawowe. Poszczególne serie posiadają jednorodną wartość plastyczną pod względem szablonu graficznego. Natomiast, „rozrzut stylistyczny” pomiędzy prezentowanymi cyklami jest tak duży, że trudno określić wspólne cechy składające się na spójną, wyrazistą osobowość artystyczną autora.

Spośród znaków graficznych, najmniejsze wątpliwości budzi logo Cafe Partner oraz logotyp Zakładu Plastyki Intermedialnej. Ciekawy pomysł zawiera się również w sygnecie znaku Centrum Sztuki Filmowej, ale wyfłuszczenie słowa centrum w logotypie wydaje się, używając żargonu plastycznego — „przegadane”. Pozostałe znaki graficzne, podczas pomniejszania oraz po redukcji kolorystycznej do czerni w pozytywie i w negatywie — tracą na czytelności.

Osiągnięcia w zakresie dorobku dydaktycznego oraz kształcenia młodej kadry

W latach 2014–2018, dr hab. Krzysztof Białowicz był promotorem piętnastu prac dyplomowych na studiach licencjackich i piętnastu prac dyplomowych na studiach magisterskich na kierunku Edukacja Artystyczna w zakresie sztuk plastycznych oraz recenzentem ośmiu prac dyplomowych na studiach magisterskich na kierunku Edukacja Artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Był również promotorem w dwóch przewodach doktorskich z dziedziny sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne: dra Radosława Stańca

pt. *Identyfikacja Wizualna Teatru 21*. w 2017 roku oraz dr Dominiki Czerniak-Chojnackiej pt. *Co mnie boli. Seria książek autorskich z chorobą w tle* w 2019 roku. Jest także promotorem w kolejnym przewodzie doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne — mgr Kajetana Pochylskiego, wszczętym w 2018 roku na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W roku 2017 był recenzentem w przewodzie doktorskim dr Joanny Sitko na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W okresie od 2015 do 2018 roku pełnił funkcję członka komisji doktorskich na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w dziewięciu przewodach doktorskich, trzech postępowaniach habilitacyjnych oraz pełnił funkcję przewodniczącego komisji habilitacyjnej.

Ocena wskazanego osiągnięcia artystycznego

Oferta pracy to interesujący projekt instalacji plastycznej, którą autor wskazuje jako ważną w prezentowanym dorobku. Podkreśla dobitnie, że nie jest to jego najważniejsza praca od czasu uzyskania habilitacji i dodaje — *bo takiej realizacji nie jestem w stanie określić*. Natomiast, stanowi ona ważne doświadczenie artystyczne, które pozwala mu *przewartościować dotychczasowe myślenie o plakacie*.

Źródłem inspiracji *Oferty pracy* było uliczne ogłoszenie oferujące pracę w zachodniej Europie, które zrobiło na autorze przejmujące wrażenie podczas spaceru ulicami Charkowa.

Zrealizowany na tej podstawie film, obrazujący powiewające na wietrze ogłoszenie, został zaprezentowany w wiedeńskiej stacji naukowej PAN na wystawie pt. *Gniazdo — polska sztuka wobec granic* w 2017 roku. Ideę filmu najlepiej oddają słowa autora: *Stanowił on część instalacji uzupełnionej o oprawioną fotografię z żółtą skrzynką pocztową i serię wydruków umieszczonych na drzewach i słupach w podwórzu polskiej placówki. Występujące w różnych formatach plakaty odnosiły się do popularnych ogłoszeń ulicznych z wydzieranymi numerami telefonu, z tym, że poza dużym napisem «Oferta pracy» w wielu językach, nacięcia tworzące paski tworzyły układ barw danego kraju. Na różnokolorowych paskach umieściłem adres poczty elektronicznej, który zarejestrowałem specjalnie na potrzebę projektu*.

W 2018 roku, podczas następnej prezentacji wystawy *Gniazdo* w gdańskiej ASP, Białowicz dokonał modyfikacji swojej instalacji, uzasadniając to w następujący sposób: (...) *uzupełniłem o naklejone na płytę pcv wydruki będące płaską wersją ogłoszeń wiedeńskich. Ten kolejny estetyzujący zabieg stworzył serię surowych grafik, do których ponownie odniosłem się w kategoriach niemego protestu*.

Ostatni pokaz *Oferty pracy* miał miejsce w 2018 roku na wystawie pt. *Migracje* w ukraińskim Ivano-frankivsku. Tym razem praca była prezentowana w formie plakatu z napisem *Job offer* — przedstawiającym, jak opisuje autor — *pogniecioną kartkę z rozdartymi nacięciami kolorystycznie odpowiadającymi wszystkim barwom flag krajów europejskich*.

W ten sposób doświadczenia, które autor wyniósł z realizacji plakatów — przeniesione zostały w obszar działań artystycznych wykraczających poza standardowy format B1. Cechą wspólną projektów graficznych i obiektów artystycznych autorstwa Białowicza jest „plakatowy” — semantyczny skrót myślowy wyrażany jedynie, innymi niż w dwuwymiarowym projektowaniu graficznym, środkami wyrazu.

Informacja o otrzymanych nagrodach oraz o wyróżnieniach naukowych, dydaktycznych lub artystycznych

Dr hab. Krzysztof Białowicz, w okresie po uzyskaniu habilitacji, otrzymał wyróżnienie na 7. Międzynarodowym Festiwalu Sztuki *Bilboardu Art Moves* w 2014 roku oraz wyróżnienie indywidualne Rektora UMK za osiągnięcia w dziedzinie naukowo-badawczej i artystycznej w 2015 roku.

Konkluzja

Na podstawie przedstawionej dokumentacji, obejmującej treść autoreferatu, osiągnięcia projektowo-artystyczne, dorobek organizacyjno-popularyzatorski oraz osiągnięcia dydaktyczne — mogę stwierdzić, że całokształt osiągnięć dra hab. Krzysztofa Białowicza spełnia wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki.

prof. Mirosław Adamczyk / Poznań, 2019

